

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö
Per Ewaldsson

103 33 Stockholm

Stockholm, 2007-03-05

Regelförenkling, arbetsmiljöområdet

Svenskt Näringsliv har tillsammans med förbunden gjort en genomgång av regelverket på arbetsmiljöområdet utifrån ett helhetsperspektiv. De förslag och synpunkter som lämnas nedan avser därför reglernas pedagogiska tillgänglighet och tydlighet samt den administrativa börda de ger upphov till. Vår målsättning är att underlätta tillämpningen för företagen utan att försämra arbetsmiljön.

Arbetsmiljölagen

Vi anser att lagstiftningen som helhet är svårtillgänglig för en arbetsgivare. En del regler är otydliga och medför onödigt krångel, framför allt för små företag. Den pågående arbetsmiljöutredningen har ett mycket begränsat uppdrag i fråga om regelförenkling, med sikte enbart på administrativ börda. Arbetet har hittills resulterat i förslag om borttagande av en enda paragraf i Arbetsmiljöförordningen, ett resultat som vi finner mycket otillfredsställande.

Vi föreslår därför att en ny utredning snarast tillsätts med ett enda uppdrag; att komma med förslag utifrån ett helhetsperspektiv på hur reglerna i AML och AMF kan förenklas, i fråga om såväl struktur som utformningen av enskilda regler.

I avvaktan på ett initiativ från regeringen vill vi dock framföra några konkreta förslag.

Vi anser att reglerna i 3 kap om samordningsansvar, rådighetsansvar och projektörsansvar m m är otydliga och svåröverskådliga. Framför allt bestämmelsen om samordningsansvar i 3:7 har utpekats av såväl företag som arbetsmiljöhandläggare på förbunden som synnerligen svår att tillämpa. Svenskt Näringsliv deltog våren 2006 i ett möte på Arbetsmiljöverket i Stockholm där tolkningen och tillämpningen av regeln om samordningsansvar diskuterades mellan AV:s inspektörer och våra förbunds-handläggare. Det visade sig att det hos AV fanns olika tolkningar och uppfattningar om regelns innebörd i en given situation, vilket med önskvärd tydlighet åskådliggör problemet. Hur ska företagen kunna tillämpa en regel på ett korrekt sätt när tillsynsmyndighetens experter har sinsemellan olika uppfattningar om regelns innebörd?

Vi föreslår vidare att kravet i 3:2 a om lämpligt organiserad arbetsanpassnings- och rehabiliteringsverksamhet slopas för små företag och ses över för övriga företag. Dels pågår just nu arbete med en proposition om att arbetsgivarens ansvar för rehab-

utredning ska tas bort, dels finns det andra regler i AML om arbetsgivarens ansvar för att anpassa arbetsplatsen. Som en konsekvens måste även aktuella föreskrifter ändras.

Arbetsmiljöverkets föreskrifter

Svenskt Näringsliv initierade våren 2005, tillsammans med LO och sedermera även övriga parter, ett arbete på Arbetsmiljöverket för att få ökad tydlighet och förbättrad efterlevnad av föreskrifterna. Det är fråga om ett regelförenklingsprojekt med en betydligt bredare målsättning än att bara minska den administrativa bördan. Parternas önskemål är att starta en utvecklingsprocess för att skapa en förenklad struktur med SAM-föreskriften som grund, att göra en översyn så att föreskrifterna bättre harmoniserar med EU:s regelverk samt att få en förstärkt trepartssamverkan vid utvecklingen av nya och revidering av gällande föreskrifter. Vi bifogar parternas brev till AV.

Arbetet hann knappt påbörjas förrän det avbröts av verket med hänvisning till verksamhetsförändringarna med anledning av regeringens besparingskrav. Vi anser att det är mycket viktigt att arbetet återupptas, eftersom vi under lång tid fått många signaler från företagen om att föreskrifterna är det område som vållar de största problemen vad beträffar regelverket. Vi anser att projektet väl passar ihop med regeringens uttalade ambitioner i riktlinjerna från den 30 november 2006. Det är därför angeläget att AV tillförsäkras erforderliga resurser för att kunna genomföra regelförenklingsprojektet.

Förslag och synpunkter från förbund och företag

Svenskt Näringsliv har fått många förslag och synpunkter från förbund och företag på föreskrifter som bör tas bort eller ändras. Nedan tar vi upp ett antal exempel, utan inbördes rangordning.

Dokumentationskrav

Dokumentationskraven i arbetsmiljöarbetet upplevs ofta som en betungande och onödig pålaga i mindre och mellanstora företag, vilka inte har särskilda resurspersoner för arbetsmiljöarbetet. Exempel: dokumentation kring ”det riktiga arbetet”, policies, rutiner och sammanställningar. Vi föreslår därför att kraven på skriftlig dokumentation i möjligaste mån tas bort, alternativt ändras till att gälla företag med minst 25 anställda.

Krav på skriftliga instruktioner

Ett krav som ibland uppfattas som obehövt, tidsödande och byråkratiskt är skriftliga arbetsinstruktioner för yrkesutbildad personal. Exempel: krav på skriftliga instruktioner för fräsmaskin, cirkelsåg m m i ett snickeri.

Sammanfallande krav

Krav från olika regler/myndigheter sammanfaller i viss mån men måste hanteras var för sig, vilket ger en onödig börda i form av dubbel- eller trippeldokumentation. Ett exempel är systematiskt arbetsmiljöarbete enl AFS 2001:1 som till stora delar görs parallellt med systematiskt brandskyddsarbete. Därtill tillkommer krav från AFS 2003:3 om arbete i explosionsfarlig miljö. I dessa fall sammanfaller arbetsmiljölagstiftningen och brandskyddslagstiftningen till vissa delar, vilket resulterar i likartade dokument kring näraliggande frågor. Ett annat exempel är föreskriften om förebyggande av allvarliga kemikalieolyckor, AFS 2005:19 som delvis sammanfaller med lagstiftning kring den yttre miljön. På samma sätt kommer arbetet med REACH sammanfalla med olika kemikalieföreskrifter och skapa dubbelarbete. En samordning gällande krav från olika myndigheter är önskvärd.

Standarder och direktiv

Vissa föreskrifter, t ex AFS 1994:48 och AFS 1998:4 ställer krav, vilka för att kunna uppfyllas korrekt fordrar att arbetsgivaren har tillgång till olika standarder. Detta skapar ett stort merarbete och är kostsamt. Föreskrifterna bör istället utformas så att det som standarden hänvisar till, t ex hur högt ett skyddsnet bör vara, tydligt framgår. Krav som ställs i inspektionsmeddelanden bör också tydligt ange exempelvis måttutifrån standarderna och inte indirekt hänvisa till dessa.

Svårbegripliga föreskrifter

En del föreskrifter är svåra att förstå, vilket gör att mycket tid får läggas ned i onödan på tolkning. Många av dessa regler är straffsanktionerade, vilket ytterligare försvårar situationen, framför allt för små företag. Ex: AFS 2005:3 om besiktning av vissa trycksatta anordningar. Hur ska en icke fackman, t ex en trädgårdsodlare, kunna utläsa om pannanläggningen är besiktningspliktig och vad som åligger honom/henne? Föreskriften om medicinska kontroller är så svårtolkad att parterna har fått ta fram ett material via Prevent. Ett annat exempel är föreskriften om mikrobiologiska arbetsmiljörisker.

Förslag på föreskrifter som bör kunna moderniseras, ändras, tas bort eller slås ihop
 AFS 2001:1 Systematiskt arbetsmiljöarbete - vi föreslår att samtliga krav på skriftlig dokumentation i 5, 6, 8, 9, 10 samt 11 §§ i slopas, eftersom kravet i 3 kap 2 a § AML om att arbetsgivaren ska dokumentera arbetsmiljön m m i den utsträckning verksamheten kräver är fullt tillräckligt. Även kravet i 5 § 1 st på att alla företag ska ha arbetsmiljöpolicy bör tas bort, hur arbetsmiljön ska vara beskaffad regleras på ett bra sätt i bestämmelsen i 2 kap 1 § AML. Beskrivning av SAM som metod bör finnas endast i denna föreskrift, övriga föreskrifter kan hänvisa till SAM-föreskriften.

1992:19 Arbete i utgångskassa - omfattas till största delen av föreskriften om belastningsergonomi.

1986:13 Oljor - bör omfattas av föreskrifterna om kemiska arbetsmiljörisker.

1985:10 Manhål på vissa behållare - kan läggas in i AFS 1993:3 Arbete i slutet utrymme.

1998:5 Arbete med bildskärmar - bör kunna ingå i AFS 200:42 Arbetsplatsens utformning.

AFS 1982:20 Restauranger och andra storhushåll - är i stort sett obsolet, det mesta av det som regleras i den tas upp i bl a Arbetsplatsens utformning AFS 2000:42.

AFS 2005:20 Hälsoundersökning av flygpersonal inom civilflyget - fyller ingen egentlig funktion. Branschens hälsoundersökningar innan föreskriften började gälla uppfyller kraven med råge.

AFS 1989:99 Asbestfria friktionsbelägg till fordon - torde vara inaktuell idag, sedan länge gäller krav för tillverkare att friktionsbelägg till fordon skall vara asbestfria.

AFS 1983:18 Värme i taxibilar - tveksamt om denna föreskrift överhuvudtaget åberopas idag av enskilda förare, skyddsombud, fackliga förtroendemän, arbetsgivare eller arbetsmiljöinspektörer.

Svenskt Näringsliv

Eva Kovar